

Број: 47/2017-Д-02/5
Датум: 21.02.2017.

АД „ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ“ Београд

11000 Београд
Кнеза Милоша 11

ПРЕДМЕТ: Одлука о одређивању цена за приступ систему за пренос електричне енергије

Уважени,

У прилогу Вам достављамо Одлуку о одређивању цена за приступ систему за пренос електричне енергије (са Образложењем) коју је Савет Агенције за енергетику Републике Србије донео на седници од 14. фебруара 2017. године.

С поштовањем,

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА

Ђурђо Мађић

На основу члана 39. став 1. и члана 92. став 1, а у вези са чланом 88. став 2. тачка 1) Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14),
Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 362. седници од 14. фебруара 2017. године, донео је

ОДЛУКУ

I

Даје се сагласност на Одлуку о одређивању цена за приступ систему за пренос електричне енергије број 1762, коју је донела Скупштина Акционарског друштва "Електромрежа Србије", Београд на седници одржаној 8. фебруара 2017. године.

II

Ову одлуку објавити у „Службеном гласнику Републике Србије“ и на сајту Агенције за енергетику Републике Србије (www.aers.rs)

Број: 47/2017-Д-02/1
У Београду, 14. фебруара 2017. године

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА
Љубо Маџић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

уз сагласност на Одлуку АД „Електро mreжа Србије“ о цени приступа систему за пренос електричне енергије

Уводне напомене

Акционарско друштво „Електро mreжа Србије“, Београд – као оператор преносног система електричне енергије (у даљем тексту: АД ЕМС), донело је, у складу са чланом 50 и 88. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14), а према Методологији за одређивање цене приступа систему за пренос електричне енергије („Службени гласник РС“, број 93/12, 123/12, 116/14, 109/15 и 98/16 у даљем тексту: Методологија), Одлуку о утврђивању цена за приступ систему за пренос електричне енергије бр. 1161/5 од 27.01.2017. године (допис заведен у Агенцији под бројем 47/2017-Д-02 од 31.01.2017. године) и доставио на сагласност Агенцији за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција).

У прилогу наведеног акта, достављено је образложење одлуке са потребним енергетско-техничким и економско-финансијским подацима. Регулаторни период је 2017. година. АД ЕМС је доставио Агенцији сва тражена образложења, документацију и додатне податке.

У претходном поступку, АД ЕМС је доставио Агенцији попуњене табеле за подношење захтева за цену приступа преносном систему са потребним економско-финансијским (02.12.2016. године) и енергетско-техничким (07.12.2016. године) подацима. Након увида у достављене податке, Агенција је кроз коментаре на економске табеле тражила да јој се доставе додатне информације и образложења за поједине позиције. Неформални процес усаглашавања свих спорних позиција које утичу на висину Максимално одобреног прихода је обављен током децембра 2016. године и јануара 2017. године, да би крајем јануара био заузет коначан став о свим позицијама економско-финансијских података.

Полазне основе

Све енергетске и економско-финансијске табеле које су на захтев Агенције приложене уз Одлуку, формално-технички су правилно попуњене. Економско-финансијска анализа предложеног акта о ценама односи се на анализу сваког појединачног елемента формуле за израчунавање максимално одобреног прихода за енергетску делатност преноса електричне енергије и управљања преносним системом, као и на формално-техничку исправност алокације максимално одобреног прихода на тарифне елементе (односно израчунавање тарифа по тарифним елементима) према Методологији.

У поступку оцене оправданости планираних трошкова пословања у 2017. години и начина исказивања њихове вредности, Агенција је имала у виду следеће:

- АД ЕМС је Акционарско друштво са већинским државним капиталом, што има значаја приликом планирања одређених економско-финансијских позиција: трошкови зарада су под контролом надлежних министарстава, одлуку о расподели добити доноси Управни одбор јавног предузећа уз сагласност Владе. АД ЕМС је добио сагласност Владе на годишњи програм пословања за 2017. годину у моменту доставе Одлуке о утврђивању цена за приступ систему за пренос електричне енергије на сагласност Агенцији.
- АД ЕМС има закључак Владе РС по коме наставља да обавља делатност преноса електричне енергије и управљања преносним системом до прибављања лиценце;

- АД ЕМС је у складу са чланом 18. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14) у својим рачуноводственим интерним обрачунима исправно извршио интерно раздвајање рачуна по делатностима за 2014 и 2015. годину и сачинио годишње билансе стања и билансе успеха за сваку делатност појединачно. АД ЕМС обавља регулисану енергетску делатност преноса електричне енергије и управљања преносном системом и другу, везану за одмаралишта, која се у смислу Закона о енергетици сматра неенергетском делатношћу. АД ЕМС није доставио појединачне годишње билансе по делатностима за 2012. и 2013. годину, што није утицало на обрачун корекционог елемента за наведене регулаторне периоде, имајући у виду да је доставио аналитику средстава, оперативних трошкова и осталих прихода из које се могла сагледати расподела по делатностима.
- Извршена је процена фер вредности нематеријалне имовине, некретнина постројења и опреме АД ЕМС у 2013 и 2015. години и ефекти процене су унети у пословне књиге.

Техничке и енергетске величине

Према подацима из електроенергетског биланса за 2017. годину који је од стране АД ЕМС достављен Агенцији за енергетику Републике Србије, на територији Србије без Косова и Метохије планиран је укупни пренос од 41.255 GWh електричне енергије. Од произвођача прикључених на преносни систем планирано је преузимање 35.691 GWh, са територије Косова и Метохије 383 GWh, а из суседних електроенергетских система 5.181 GWh. Од тога, планирана испорука у дистрибутивни систем износи 29.666 GWh, купцима повезаним на преносни систем 2.497 GWh, за потребе производње електричне енергије и пумпања 1.170 GWh, на територију Косова и Метохије је планирана испорука 1.458 GWh, а суседним електроенергетским системима 5.037 GWh. Губици у мрежи АД ЕМС на територији Србије без Косова и Метохије су планирани у износу од 969 GWh што представља 2,35% укупне електричне енергије која је планирана за пренос у 2017. години. Овај износ је за 0,2% већи од процента губитака остварених у 2016. години, који су износили 2,15% од укупно пренете електричне енергије.

Ако се посматра период од 2013. године, у 2015. години је дошло до значајног смањења губитака у преносној мрежи, пошто су све трансформаторске станице 110/x kV/kV постале део дистрибутивног система, па су и губици у њима постали део губитака у дистрибутивном систему. Због тога су за оцену оправданих техничких губитака у преносној мрежи релевантане 2015. и 2016. година. У 2016. години проценат губитака је износио 2,15% и мањи је за 0,07% у односу на проценат губитака остварен у 2015. години. Смањењу губитака допринеле су и инвестиције у преносни систем, као и активности на одвајању сопствене потрошње објеката ЈП ЕМС од техничких губитака у преносној мрежи.

Обзиром да не постоје енергетски и технички оправдани разлози за планирани скок губитака у преносној мрежи у 2017. од 0,2% у односу на остварене губитке у 2016. години, оправдана стопа губитака треба да износи 2,17% укупно пренете електричне енергије, што је за 0,02% више у односу на остварених 2,15% губитака у 2016. години, односно 894 GWh електричне енергије. Разлог малом порасту губитака је већи планирани пренос електричне енергије у односу на претходну годину, а није предвиђено пуштање објеката електроенергетске мреже који би значајније утицали на смањење губитака.

Табела: Остварења 2013-2016. и план за 2017, са одобреним губицима (ЕЕС без КиМ)

		2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Укупно пренета енергија	GWh	41.463	38.891	41.891	41.100	41.180
Енергетски губици преноса	GWh	1.013	948	932	891	894
Губици	%	2,44	2,44	2,22	2,15	2,17
Промена % губитака у односу на претходну годину	%	-4,1	-0,0	-8,7	-3,2	+0,9
Производња ХЕ ЈП ЕПС (без производње на КиМ)	GWh	10.729	11.366	10.529	11.227	
Производња ТЕ и ТЕ-ТО ЈП ЕПС (без произ. на КиМ)	GWh	26.704	20.518	25.062	25.106	

Узимајући у обзир одобрени износ губитака у преносној мрежи АД ЕМС на територији Србије без Косова и Метохије од 894 GWh, очекује се да у 2017. години буде пренето 41.180 GWh електричне енергије. Од произвођача прикључених на преносни систем планирано је преузимање 35.616 GWh, док ће преузимања са територије Косова и Метохије и из суседних електроенергетских система као и све испоруке из система бити у складу са билансом АД ЕМС за 2017.

Економско - финансијска анализа

Оперативни трошкови

Економско - финансијска анализа оперативних трошкова базирана је на коригованим остварењима из периода 2012-2015. године, процени остварења за 2016. године, на четворогодишњим просецима коригованих остварења (период 2012.-2015. године), на седмогодишњим просецима коригованих остварења (период 2009.-2015. године) сведеним на сталне цене (2017. година =100) као и на степену реализације планираних износа оперативних трошкова (остварено / планирано) у периоду 2012-2015. године. Уважена је пројектована стопа инфлације за 2017. годину.

Након корекција и усаглашавања, одобрени су укупни оперативни трошкови за регулаторни период за енергетску делатност преноса електричне енергије и управљања преносним системом у износу од 9.710.449 хиљада динара и њихова структура је приказана у следећој табели:

000 дин

Ред. број	Позиција	Коригов. Оств. 2012	Кориг. Оств. 2013	Кориг. Оств. 2014	Кориг. Оств. 2015	Захтев ЕМС	Одобр. Агенција 2013	Индекси	
		1	2	3	4			5	6
1	Набавна вредност ел. енергије за балансирање	0	2.777.727	3.242.312	5.610.215	4.794.607	4.794.607	100	85
2	Трошкови материјала	434.592	358.397	418.856	507.364	605.711	542.283	90	107
3	Трошкови зарада, накнада зарада и ост лични расходи	2.362.355	2.446.627	2.467.715	2.374.597	2.631.710	2.541.336	97	107
4	Трошкови производних услуга	777.206	413.190	683.320	928.741	1.246.067	930.452	75	100
5	Нематеријални трошкови	952.192	923.000	718.421	720.076	1.035.283	822.402	79	114
6	Део рез. за накнаде и друге бенифиције запослених који се исплаћује у рег. периоду	31.991	60.599	66.722	141.147	100.000	79.370	79	56
7	Регулаторна накнада	85.551	92.144	77.733	99.450	99.266	112.793	114	113
8	УКУПНО (без балансирања и рег накнаде)	4.558.336	4.201.813	4.355.034	4.671.925	5.618.771	4.915.842	87	105
9	УКУПНО (са балансирањем и рег. накнадом)	4.643.887	7.071.684	7.675.079	10.381.590	10.512.644	9.823.242	93	95

Укупни оперативни трошкови за 2017. годину (без трошкова набавне вредности електричне енергије за балансирање, од чега се највећи део односи на купопродају енергије за надокнаду балансног одступања и обезбеђење сигурног рада преносног система, и трошкова регулаторне накнаде, на чију висину

оператор преносног система не може да утиче) су за 5% виши од одобреног остварења у 2015. години (остварена кумулативна инфлација у 2015. и 2016. години је 3%) и за 13% нижи у односу на првобитни захтев АД ЕМС-а.

Као полазна основа за оцену оправданости оперативних трошкова у регулаторном периоду коришћени су остварени оперативни трошкови у претходним годинама а чију оправданост је ценила Агенција. У односу на остварене оперативне трошкове који су исказани у годишњим билансима успеха за енергетску делатност преноса и управљања преносним системом за електричну енергију за претходне године, кориговани су оперативни трошкови који нису у директној функцији обављања предметне енергетске делатности или чији се износ не може оценити као оправдан: у 2013. години умањени су за износ од 46.620 хиљада динара, у 2014. години умањени су за износ од 30.447 хиљада динара, у 2014. Години умањени су за износ од 28.877 хиљада динара и у 2015. години умањени су за износ од 36.588 хиљада динара.

На исказани минимални раст трошкова у 2017. години највећи утицај је имао раст трошкова одржавања (у односу на четворогодишње просеке, а одобрен је на нивоу коригованог остварења овог трошка у 2015. години и нешто испод процењене висине трошкова одржавања за 2016. годину) и то због преузимања висопонапонске 110 КВ мреже од ЕПС дистрибуције и интезивираних редовних (превентивних) одржавања свих виталних елемената преносног система којима се обезбеђује стабилан рад, сигурност у снабдевању потрошача и снижење губитака.

Агенција је одобрила ниже оперативне трошкове за 2017. години у односу на предложене од стране АД ЕМС, за износ од 752.556 хиљада динара. У односу на предложене, одобрени су нижи трошкови: материјала и резервних делова за одржавање за 84.257 хиљада динара, остали трошкови материјала за израду за 28.798 хиљада динара, накнада физичким лицима по основу осталих уговора за 2.215 хиљада динара, дневнице и накнаде трошкова на службеном путу за 8.788 хиљада динара, стипендије и кредити за 1.501 хиљада динара, услуге одржавања за 293.188 хиљада динара, рекламе и пропаганде за 3.922 хиљада динара, остале услуге за 18.506 хиљада динара, адвокатске услуге за 151.861 хиљада динара, остале непроизводне услуге за 35.516 хиљада динара, чланарине за 7.329 хиљада динара, издаци за спонзорство, донаторство и хуманитарне потребе за 18.176 хиљада динара и део резервисања за накнаде и друге бенифиције запослених који се исплаћује у регулаторном периоду за 100.000 хиљада динара.

Трошкови регулаторне накнаде су обрачунати у складу са Методологијом у износу од 112.793 хиљада динара. Основ за обрачун овог трошка представља 0,9% од збира оперативних трошкова (утврђених пре укључивања набавне вредности електричне енергије за балансирање и овог трошка у оперативне трошкове), трошкова амортизације и приноса на регулисана средства који се добија множењем вредности регулисаних средстава и стопе приноса на регулисана средства.

На основу свега напред наведеног, предложена вредност укупних оперативних трошкова у регулаторном периоду се може сматрати оправданом и прихватљивом.

Трошкови амортизације

Трошкови амортизације су обрачунати за делатност преноса електричне енергије и управљања преносним системом у износу од 3.283.904 хиљада динара. Ови трошкови се обрачунавају на постојећа регулисана средства и средства која ће се активирати у регулаторном периоду, укључујући и амортизацију средстава прибављених без накнаде. Трошкови амортизације постојећих средстава планирани су у износу од 3.157.721 хиљада динара за делатност преноса електричне енергије и управљања преносним системом. Трошкови амортизације средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду, планирани су у износу од 126.184 хиљада динара за делатност преноса електричне енергије и управљања преносним системом и правилно су обрачунати у складу са планираним активирањем средстава у регулаторном периоду и дефинисаним процењеним корисним веком средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду.

Предложени трошкови амортизације у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Регулисана средства

Регулисана средства су обрачуната у у складу са Методологијом износу од 65.299.002 хиљада динара на основу нето вредности регулисаних средстава на почетку и на крају регулаторног периода.

- Агенција у моменту одобравања цене није добила аналитички закључни лист на дан 31.12.2016 у коме се види промет по контима за енергетску делатност и евиденцију (регистар) бруто, исправке и нето вредности нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме (консолидован и рачуноводствено раздвојен) али је увидом у процењену вредност нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме на дан 31.12.2015 од 81 милијарде динара закључила да је унета вредност нето средстава на почетку регулаторног периода од 79.755.984 хиљада динара логична и да се може користити за потребе обрачуна вредности регулисаних средстава у 2017. години.
- Нето вредност средстава прибављених без накнаде на почетку регулаторног периода износи 5.947.565 хиљада динара. Применом утврђеног процента учешћа средстава прибављених без накнаде у нето вредности средстава на дан 31.12.2015.г на нето вредност основних средстава, узимајући у обзир планирани износ прихода од прикључака и примљених донација, констатовано је да је унета нето вредност средстава прибављених без накнаде на почетку регулаторног периода такође у оквиру очекиваног износа и да се може користити за потребе обрачуна вредности регулисаних средстава у 2017. години.
- Вредност некретнина, постројења и опреме у припреми и аванси дати за њихову набавку на почетку регулаторног периода, а која неће бити активирана у регулаторном периоду или која нису оправдана и/или ефикасна, износи 7.528.042 хиљада динара.
- Вредност регулисаних средстава на почетку регулаторног периода (нето вредност средстава умањена за средства прибављена без накнаде и средства у припреми која неће бити активирана у регулаторном периоду или која нису оправдана и/или ефикасна) износи 66.280.378 хиљада динара.
- Вредност регулисаних средстава на крају регулаторног периода за делатност преноса електричне енергије износи 64.317.626 хиљада динара и израчуната је у складу са трошковима амортизације постојећих средстава и средстава која ће бити активирана у регулаторном периоду, а која не укључују средства прибављена без накнаде и са планираним променама вредности нематеријалних улагања (изузев goodwill-а), некретнина, постројења и опреме у припреми и аванса датих за њихову набавку у регулаторном периоду.

На основу напред наведеног, предложена вредност регулисаних средстава у регулаторном периоду се може сматрати оправданом и прихватљивом.

План улагања

При анализи предложених инвестиција, поред података који су достављени уз захтев за цене, Агенција је користила и годишњи План инвестиција који представља саставни део Програма пословања АД ЕМС за 2017. годину.

Укупна улагања у регулаторном периоду планирана су у износу од 6.003.498 хиљада динара. Извор финансирања планираних улагања у регулаторном периоду чине сопствена средства са 98,7%, донације са 0,8% и кредит са 0,5%.

Најзначајнија улагања предвиђена планом инвестиционих активности за 2017. годину су:

- улагања у објекте 400 kV (43,1% од укупно планираних средстава) од којих су најважнија: нова 400 kV интерконекција између Србије и Румуније, нови 400 kV далековод ТС Крагујевац 2 – ТС Краљево, са подизањем напонског нивоа у ТС Краљево 3 на 400 kV, доградња постојеће ТС 220/110 kV Смедерево 3 - ТС 400(220)/110 kV Смедерево 3, ТС Обреновац-адаптација, ТС Панчево 2 - реконструкција и изградња постројења 400 kV уместо 220 kV у ТС 220/110 kV Србобран - ТС 400/110 kV Србобран;
- улагања у објекте 220 kV (8,8% од укупно планираних средстава) од којих су најважнија: адаптација ДВ Бајина Башта - ТС Обреновац, реконструкција и повећање инсталисане снаге ТС 220/110 kV Крушевац 1, нова ТС 220/110 kV Бистрица и др;
- улагања у објекте 110 kV (13,6% од укупно планираних средстава) од којих су најважнија: реконструкцију ДВ Чачак 3 и ДВ Чачак 2, реконструкција ДВ Ваљево 1, ДВ 2x110 kV Београд 3 – Костолац, реконструкција ДВ Лесковац 2 –ХЕ Врла 3, реконструкција ДВ 133/2 , 133/3 Бачка Топола 2-Бачка Топола 1, нови кабловски вод 110 kV ТС Нови Сад 7 – ТС Нови Сад 5, нови далековод 2x110 kV између ХЕ Зворник и ТС Лозница, нови далековод 110 kV између ТС Велико Градиште и ТС Бела Црква, прикључење ТС Рибница и друго;
- улагања у грађевинске објекте (5,3% од укупно планираних средстава) од којих су најважније: реконструкције пословних зграда у Војводе Степе и Кнеза Милоша;
- улагања у ИТ (13,7 % од укупно планираних средстава) од којих су најважнија: ревитализација и надоградња SCADA/EMS система у диспечерском центру, SAP портал и надоградња SAP система, ревитализација и надоградња BARCO видео зида у диспечерском центру и друго;
- Остале инвестиције (7,0 % од укупно планираних средстава) се углавном односе на улагања у циљу повећања безбедности објеката ЕМС као што су: набавка и уградња система видео надзора, металхалогена периметарска расвета, набавка и монтажа заштитних баријера у ТС, системи за дојаву пожара, радио везе и друго и
- улагања која се односе на набавку возила, рачунара и канцеларијског намештаја (8,6 % од укупно планираних средстава).

Планирана улагања су исправно унета у обрачун регулисаних средстава и планирано је њихово активирање у регулаторном периоду у износу од 3.806.105 хиљада динара (укључујући некретнине, постројења, опрему у припреми и авансе дате за њихову набавку из претходних регулаторних периода која ће се активирати у регулаторном периоду).

На основу свага напред наведеног, извори финансирања планираних улагања у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Стопа приноса на регулисана средства

Стопа приноса на регулисана средства је обрачуната у висини од 6,64% за делатности преноса електричне енергије и управљања преносним системом и то применом цене сопственог капитала пре опорезивања од 9,00%, пондерисане просечне цене позајмљеног капитала од 4,00%, прописаног учешћа сопственог капитала у финансирању регулисаних средстава од 40%, прописаног учешћа позајмљеног капитала у финансирању регулисаних средстава од 60% и стопе пореза на добит од 15,00%.

Принос на регулисана средства са предложеном стопом од 6,64% за делатност преноса електричне енергије и управљања преносним системом, одбацује износ од 4.332.781 хиљада динара.

Предложена стопа приноса на регулисана средства у регулаторном периоду се може сматрати оправданом и прихватљивом.

Трошкови системских услуга

Трошкови системских (помоћних) услуга су одобрени у износу од 2.750.648 хиљада динара. Висина овог трошка је утврђена у складу са ценом закупа резерве снаге за системске услуге секундарне и терцијарне регулације и ценама помоћних услуга коју је Агенција утврдила за 2017 годину.

Трошкови за надокнаду губитака

Енергија за надокнаду губитака се купује на тржишту, односно њена цена није регулисана. Трошкови за надокнаду губитака у преносној мрежи су обрачунати у износу од 4.133.586 хиљада динара на основу одобрене количине активне енергије потребне за покривање губитака у преносном систему од 893,6 GWh и пондерисане просечне оправдане набавне цене електричне енергије за надокнаду губитака остварене на тендеру од 4,63 дин/kWh, (досадашња одобрена цена је била 6,12 дин/kWh). Ови трошкови су утврђени на основу тржишне, тендерске процедуре коју је спровео АД ЕМС и Агенција их је прихватила имајући у виду остварене просечне месечне цене годишњих baseload фјучерса за 2017. годину закључно са новембром 2016. године од 36,55 €/MWh (стална трговина на берзи HUPX за Мађарску) и планираног просечног годишњег курса динара према евр у 2017. години од 126,56 динара.

У процесу усаглашавања, корекцијом укупних количина губитака као и цене електричне енергије за њихово покриће, одобрени трошкови по овом основу су нижи за 1.033.122 хиљада динара у односу на трошкове из првобитног захтева АД ЕМС-а.

На основу напред наведеног, трошкови за надокнаду губитака у преносном систему у регулаторном периоду се могу сматрати оправданим и прихватљивим.

Остали приходи

Остали приходи су одобрени у износу од 7.861.633 хиљада динара и то по основу прихода од услуге транзита по ИТЦ механизму у износу од 279.444 хиљада динара, прихода од алокације интерконективних капацитета у износу од 1.792.725 хиљада динара, прихода по основу балансирања система у износу од 5.420.644 хиљада динара и осталих прихода који обухватају приходе од продаје нуспроизвода и услуга, приходе од активирања учинака и робе, приходе по основу накнађених штета и друге приходе у износу од 368.819 хиљада динара.

Износ прихода по основу балансирања система одобрен је у износу од 626.037 хиљада динара већем од одобреног трошка набавне вредности електричне енергије за балансирање система. Предвиђени износ на име прихода од алокације интерконективних капацитета је нижи од оствареног у претходним периодима и процене остварења ових прихода за 2016. Годину. Оваква процена се може сматрати реалном, јер подаци о приходу из 2016. године као и приход од већ одржаних годишњих алокација за 2017. годину и месечних алокација за јануар 2017. показују тренд пада. Иако се овај тренд не мора обавезно наставити током 2017. године, може се уважити предлог АД ЕМС о очекиваном приходу од алокације интерконективних капацитета. У оквиру других прихода узета је у обзир чињеница да АД ЕМС тренутно нема ни један судски поступак нити ситуацију која би могла да прерасте у судски поступак на основу којег би остварили значајне износе прихода од судских пресуда као у претходним периодима, па је одобрен износ од 130.000 хиљада динара осталих прихода у 2017. години.

На основу напред наведеног, предложени остали приходи у регулаторном периоду се могу сматрати оправданом и прихватљивом.

Корекциони елемент

Корекциони елемент је обрачунат као вредносни израз (новчани износ) разлике између оправданог прихода обрачунатог на начин утврђен Методологијом, а на основу остварених енергетских величина и вредности оправданих трошкова и осталих прихода у 2012, 2013, 2014 и 2015. години (претходни регулаторни периоди за које корекција није извршена) и оствареног прихода од приступа систему за пренос електричне енергије (производ реализованих тарифних елемената и важећих регулисаних цена) према годишњим финансијским извештајима АД ЕМС за 2012, 2013, 2014 и 2015 годину. Обрачун корекционог елемента за 2016. годину није урађен, пошто у моменту подношења захтева за цену приступа систему за пренос електричне енергије нису били расположиви подаци о оствареним енергетским величинама у финансијским извештајима у тој години.

Обрачунати износ корекционог елемента за који се умањује максимално одобрени приход за 2017. годину утврђен је у износу од -567.755 хиљада динара и он представља кумулирани износ обрачунатог корекционог елемента у 2012. години од -2.439.603 хиљада динара који је пренет у даљи обрачун корекционог елемента за 2013. годину од -66.396 хиљада динара, који је пренет у обрачун корекционог елемента за 2014. годину од -966.200 хиљада динара, што је у 2015. години дало износ од -559.364 хиљада динара.

у 000 дин.

Редни број	Позиција	Скраћ.	2015		Индекс раста потрошачких цена у РС Ит-2	Корекциони елемент. КЕ = (ОППРт-2 - ОПРт-2) * (1 + Ит-2)
			Оправдан приход ОППРт-2	Остварени приход ОПРт-2		
1.	Оперативни тр. пре укључивања ен. за балансирање и рег. накнаде	ОТпр _{t-2}	4.671.925	14.073.135		
1.1.	Регулаторна накнада	РН _{t-2}	99.450			
1.2.	Набавна вредност електричне енергије за балансирање		5.610.215			
2.	Укупно оперативни трошкови	ОТ _{t-2}	10.381.590			
3.	Трошкови амортизације	А _{t-2}	2.535.301			
4.	Стопа повраћаја на регулисана средства	ППЦК	6,64%			
5.	Регулисана средства	РС _{t-2}	57.913.388			
6.	Принос на регулисана средства (4. * 5.)		3.842.724			
7.	Трошкови системских (помоћних) услуга	СУ _{t-2}	2.531.111			
8.	Трошкови за надокнаду губитака	Г _{t-2}	4.783.266			
9.	Остали приходи	ОП _{t-2}	9.585.754			
9.1.	Од тога приходи по основу балансирања система		6.238.818			
10	Корекциони елемент	КЕ _{t-2}	-966.200			
11	Укупно (2. + 3. + 6. + 7. + 8. - 9. + 10.)	МОП _{t-2}	13.522.037	14.073.135	1,5%	-559.364

Да би се добио коначан износ корекционог елемента који се користи за обрачун максимално одобреног прихода за 2017. годину, овако утврђени износ увећан је за остварен индекс раста потрошачких цена у Републици Србији у 2016. години од 1,5% и на тај начин сведен на ниво цена у 2017. години.

Овако утврђени корекциони елемент је у највећој мери последица пренетог износа обрачунатог корекционог елемента за 2011. годину у обрачун корекционог елемента за 2012 годину, одступања реализованих прихода од алокације интерконективних капацитета, остварених прихода по основу уговорних казни и пенала, надокнаде штете и судских трошкова, који су били знатно већи у односу на планиране, односно одобрене износе за претходни период. Остварени приходи по основу балансирања система су били већи од набавне вредности електричне енергије за балансирање, који су приликом

давања сагласности на цене које су важиле од 1.3.2013. године били једнаки, односно имали неутралан ефекат на остварени резултат, као и чињенице да су оперативни трошкови пре укључивања енергије за билансирање и регулаторне накнаде били мањи у односу на оне које су планирани и одобрени.

На основу напред наведеног, корекциони елемент за претходне регулаторне периоде обрачунат је у складу са Методологијом и може се сматрати оправданим и прихватљивим.

Максимално одобрени приход

Агенција је на кориговани предлог АД ЕМС одобрила максимално одобрени приход за регулаторну 2017. годину у износу од 15.894.774 хиљада динара за делатност преноса и управљања преносним системом. Структура максимално одобреног прихода, на основу кога је подносилац Предлога обрачунао цену приступа систему, је приказана у следећој табели:

000 дин.			
Редни број	Позиција	Скраћенице	Пренос електричне енергије и управљање преносним системом
1	Оперативни трошкови пре укључивања енергије за билансирање и обрачуна регулаторне накнаде	ОТ _{пн_т}	4.915.842
1.1.	Регулаторна накнада	РН _т	112.793
1.2.	Набавна вредност електричне енергије за билансирање		4.794.607
2.	Укупно оперативни трошкови	ОТ _т	9.823.242
3.	Трошкови амортизације	А _т	3.283.904
4.	Стопа приноса на регулисана средства	ППЦК (у %)	6,64%
5.	Регулисана средства	РС _т	65.299.002
6.	Принос на регулисана средства (4. * 5.)		4.332.781
7.	Трошкови системских (помоћних) услуга	СУ _т	2.750.648
8.	Трошкови за надокнаду губитака	ТГ _т	4.133.586
9.	Остали приходи	ОП _т	7.861.633
9.1.	Од тога приходи по основу билансирања система		5.420.644
10.	Корекциони елемент	КЕ _т	-567.755
11	Максимално одобрени приход (2. + 3. + 6. + 7. + 8. - 9. +10.)	МОП _т	15.894.774

Цена приступа систему за пренос електричне енергије

Просечна укупна годишња цена приступа систему за пренос електричне енергије утврђена на основу максимално одобреног прихода и испоручених количина електричне енергије из Електроенергетског биланса за 2017. годину износи 0,486 дин/kWh.

дин/kWh

Опис	Остварене просечне цене у годинама				Ниво цене		Индекси				
					од 1.3.2013. МОП 2013	Одобрено Агенција МОП 2017					
	2012	2013	2014	2015	5	6	6/1	6/2	6/3	6/4	6/5
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Цена приступа систему за пренос елек. енергије	0,346	0,421	0,434	0,429	0,435	0,486	140	115	112	113	112

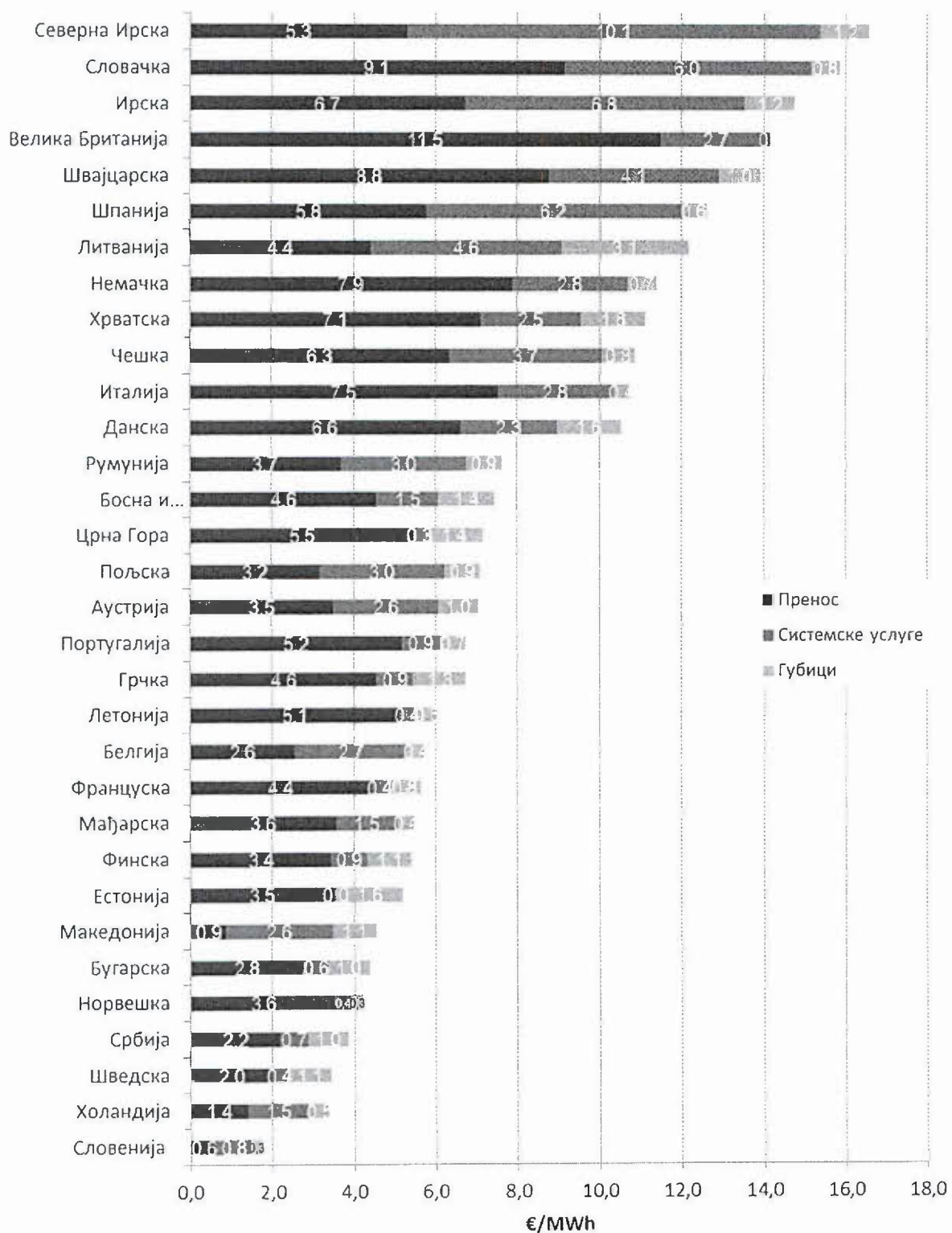
Укупни раст цене од 11,7% је последица смањења количина електричне енергије за испоруке купцима на преносној мрежи за 3%, процене вредности имовине која је обављена у два наврата 2013. и 2016. и која је у односу на одобрену вредност средстава у 2013. години увећана за 51%. Сходно томе, и сви остали трошкови који су везани за њу, као што је принос на регулисана средства и амортизација, су порасли. Такође и трошкови системских услуга су већи за 37% док су сви остали трошкови, односно раст цена, знатно испод граница исказане инфлације у претходном периоду.

На висину и раст максимално одобреног прихода који се потом одражава и на кретање цена у великој мери утиче и обрачун корекционог елемента. Посматрано у односу на одобрени МОП из 2013. године, предложени МОП је већи за 8% док ако се изузме утицај корекционог елемента, тај приход је мањи за 1%.

Када би посматрали какав ефекат би искључивање корекционог елемента у 2013 и 2017. години из формуле за обрачун максимално одобреног прихода имао на просечне цене, онда би у том случају раст укупне цене износио 2,1% што је мање од остварене инфлације у периоду 2013-2017.г од 7,1%.

Поређењем исказане структуре одобрене цене преноса за 2017. годину са оствареним ценама у 2016. години у другим европским земљама, може се закључити да је она у укупном износу међу најнижим, на приближном нивоу цена у појединим развијеним земљама (Холандија, Шведска, Норвешка), и значајно виша од остварене цене у Словенији.

Структура и односи цена преноса у појединим европским земљама су приказани у следећем графикону:

Извор података: ENTSO-e 2016

На основу базних тарифа за тарифне елементе утврђене на основу биланса за 2017.годину и релативних односа вредности тарифа одређених Методологијом, утврђен је и достављен Агенцији ценовник за приступ систему за пренос електричне енергије:

Тарифни елемент	Тарифа	Јединица мере	Динара по јединици мере
Активна снага	Одобрена снага	kW	45,1823
	Прекомерна снага	kW	180,7292
Активна енергија	Виша дневна	kWh	0,3719
	Нижа дневна	kWh	0,1859
Реактивна енергија	Реактивна енергија	kvarh	0,1783
	Прекомерна реактивна енергија	kvarh	0,3566

На основу свега напред наведеног, прихвата се предложени ценовник.